

ФИЛУМ

СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, УМЕТНОСТ
Зборник радова са VI међународног научног скупа
одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу
(28–29. X 2011)

Књига III

**ЈЕЗИК МУЗИКЕ.
Музика и религија
&
РЕЧ И СЛИКА.
Иконографија и иконографски
метод – теорија и примена**

КРАГУЈЕВАЦ
2012

САДРЖАЈ

О Зборнику / 5

ЈЕЗИК МУЗИКЕ.

Музика и религија

Бољдан М. Ђаковић

Путеви развоја савремене српске црквене музике: *Ромска литургија* Св. Јована Златоустог Зорана Мулића / 11

Ленче А. Насев

О македонској црквеној музици / 19

Ивана Медућ

„Скривени“ реквијеми и мисе Алфреда Шниткеа Клавирски квинтет, Реквијем из музике за Шилеровог *Дон Карлоса* и Друга симфонија *Свети Флоријан* / 25

Александар Сјасић

Компаративни преглед источне и западне литургије кроз аналитички и историјски приступ / 41

Ivan Moody

Re-inverting the icon: Approaches to the Sacred in the Music of Sofia Gubaidulina, Ljubica Marić and Ivan Spassov / 51

Милорад Т. Маринковић

Религиозна, духовна, црквена музика- три Богонадахнута лица музике / 61

Смиљка Љ. Исаковић

Луј Купрен (1626–1661) и његово време (350 година од смрти) / 73

Аџила И. Сабо

Језик музике између тоналности и атоналности – Бела Барток, *Музика за жичане инструментне челести и удараљке* (1936) / 83

Валерија Ж. Каначки

Монотематизам у једноставачним делима Франца Листа / 105

Јасмина Д. Живковић

Оригиналност листове етиде бр. 6 из збирке *Grandes etudes de Paganini* / 119

Сања Р. Пантовић

Педагошка величина Франца Листа (1811–1886) / 131

Невена Ј. Вујошевић

Стогодишњица рођења Николе Херцигоње: Хармонски језик Николе Херцигоње у *Шести Змајевих сатиричних песама за бас и клавир*, трозвук као примарно средство комуникације / 137

Предраг Рејанић, Дарко Тодоровић

Канон у првобитном значењу термина / 153

Филолошко-уметнички факултет Крагујевац
Скупштина града Крагујевца

СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, УМЕТНОСТ
Зборник радова са VI међународног научног скупа
одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу
(28–29. X 2011)

Књига III
ЈЕЗИК МУЗИКЕ. МУЗИКА И РЕЛИГИЈА
&
РЕЧ И СЛИКА.
ИКОНОГРАФИЈА И ИКОНОГРАФСКИ МЕТОД – ТЕОРИЈА И ПРИМЕНА

Уређивачки одбор

проф. Слободан Штетић, декан
Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу
проф. др Милош Ковачевић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
проф. др Драган Бошковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
проф. др Бранка Радовић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
проф. др Анђелка Пејовић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
доц. др Маја Анђелковић
Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу
проф. др Персида Лазаревић ди Ђакомо
Универзитет „Г. д Анунцио“, Пескара, Италија
проф. др Ала Татаренко
Филолошки факултет Универзитета „Иван Франко“, Лавов, Украјина
доц. др Зринка Блажевић
Филозофски факултет, Загреб, Хрватска
проф. др Миланка Бабић
Филозофски факултет Универзитета Источно Сарајево, Босна и Херцеговина
проф. др Михај Радан
Факултет за историју, филологију и теологију, Темнишвар, Румунија
проф. др Димка Савова
Факултет за словенску филологију, Софија, Бугарска
проф. др Славка Величкова
Филолошки факултет, Универзитет „Пајсије Хиландарски“, Пловдив, Бугарска
проф. др Јелица Стојановић
Филозофски факултет, Никшић, Црна Гора

Одговорни уредник

мр Валерија Каначки
др Сања Пајић

Рецензенти

др Бранка Радовић
мр Валерија Каначки
др Сања Пајић
др Оливер Томић

Издавање овог зборника финансијски је подржало
Министарство просвете и науке Републике Србије

Апстракт

За македонску црквену музичку традицију појање у православној цркви је пре свега израз религиозних осећања и представља молитву изражену песмом и музиком. Сами почеци, као и развој македонске црквене музичке традиције може се сагледати само систематским дугогодишњим истраживањем многобројних записа, споменика културе античког доба, византијског периода, периода турског ропства, препорода, као и музике у (Социјалистичкој) Републици Македонији. До 1970. године у појединим регионима Македоније нису вршена систематска истраживања црквеног појања која би имала карактер систематске музиколошке обраде. У 1970. години истакнути научник, професор Факултета музичке уметности у Скопљу, др Сотир Голабовски, заједно са професором др Драгославом Ортаковим, започињу проучавање македонског црквеног појања. Овим радом смо покушали да прикажемо део македонске црквене музичке традиције.

Кључне речи: македонска црквена музика, појање, православна црква.